

List od Alex'a Cochran'a, Szkota służącego w armii austriackiej, wysłany z Brzeska w Polsce 16 października do panny Mary Cochran na adres 13 Henderson Row, Edinbro'

Moja droga Mary,

Otrzymałem twój list tydzień temu wraz z listem od Sir David'a, co – oczywiście – sprawiło mi dużą radość. Po tym jak kontrakt został zerwany pomaszzerowaliśmy na nasze placówki, moja jest tu, w dużej wiosce, gdzie wszyscy mieszkańcy to Żydzi, którzy noszą długie czarne stroje aż do ziemi i wysokie futrzane czapki. Nasz mundur jest jasnoniebieski ze złotymi wyłogami, bryczesami i butami wysokimi do kolan i z jeszcze jedną kurtką ze złotymi lamówkami wykończoną czarnym futrem – zapina się wokół szyi i opuszcza przez lewe ramię, przód obu kurtek jest cały w złocie nie widać materiału, bryczesy są ozdobione z przodu złotem, a buty są wykończone złotym pasem pod kolanami, ale zobaczysz to sama, ponieważ Archy Nolan ma rok urlopu i wyjeżdża do Edynburga ze swoją matką. Panna Carr będzie mogła ci powiedzieć kiedy przyjeżdża i musisz zwrócić się do niej bezpośrednio, zamierzam wysłać przez Archy'ego szablę do Anglii, a ty musisz poprosić Sir David'a lub Kapitana aby zlecili zrobienie dokładnie takiej samej, Ciotka Mary jest mi winna 4 funty więc zapłaci za to, ale to nie będzie kosztowało tak dużo, i tak jak mówi, oszczędzała, to nie będzie miało żadnego znaczenia, ale ja dam moją szablę Sir David'owi jeśli on da mi taką samą angielską, ona będzie musiała być zrobiona ponieważ takich rzeczy nie ma na sprzedaż w Anglii, być może Sir David da radę to zrobić, mam nadzieję, że tak, chcę również szkocki sztylet, nóż i widelec z uchwytami z rogów jelenich, naprzeciwko rogu College'u jest sklep gdzie możesz to kupić, nie będzie kosztowało dużo, jeśli przekroczy 4 funty, Archy zapłaci, a ja oddam mu później. – Przykro mi słyszeć, że Lady...?... jest przeszkodą dla rodziny, ale jest jeszcze szansa dla Johna, że być może okaże się że nie ...? ... syn, Sir Hugh jest przeklętym głupcem, rodzina Spothswoods(?) dostaje od niego mnóstwo przedmiotów niewiadomego pochodzenia – To jest okropny kraj, nic tylko ogromne niziny i duże lasy pełne wilków, od czasu do czasu z Karpat schodzi jeden lub dwa ... (*prawdopodobnie niedźwiedzie*), chaty zrobione są z drewna uszczelnionego gliną, nie ma wina ani herbaty, nie ma niczego co nadaje się do picia, woda jest zła i stęchła, nie jestem w tym samym szwadronie co Nolanowie i widuję ich dwa razy w miesiącu; w tym kraju jest najgorsza służba jaką ma armia austriacka, Rząd nie pozwala nam mieć cokolwiek do powiedzenia tutejszym ludziom, dwa miesiące wcześniej zanim tu dotarłem był bunt, ale coś takiego ma miejsce regularnie co roku – kilka dni temu przyszedłem na moją kwaterę i zobaczyłem innego kadeta, który mieszka ze mną, jak przeganiał mojego służącego z batem po pokoju, zapytałem dlaczego to robi, a on odparł, że służący mnie okrada, i zabrał się za bicie go kiedy nagle wyciągnął długi portfel spod jego ubrania, i znalazłem w nim znaczną sumę pieniędzy; po tym obaj chwyciliśmy za baty i sprawiliśmy mu lanie aż przyznał się kiedy to ukradł, jak i co z tym zrobił, a ja odzyskałem wszystko oprócz trzech florenów, na jakie oszukali go Żydzi, parę rzeczy sprzedał, potem zabrałem mu moje ubrania i wysłałem go na policję – miesiąc temu mój przyjaciel, inny kadet – został ograbiony z równowartości sześciu funtów w pieniądzach i skrzyni pełnej ubrań, tu możemy robić co chcemy z naszymi służącymi. – Dziwny jest tu klimat, w zeszłym tygodniu było tak zimno, że zostaliśmy zmuszeni do założenia futrzanych kurtek, a teraz znowu jest ciepło, ale to nie potrwa pewnie tygodnia, chłopci nie noszą nic innego, tylko skóry z owiec. – Musisz wziąć ...?... dobra szabla, stal tutaj jest zła, nie taka jak angielska – kiedy Archy wróci, przywiezie też mojego psa, musisz powiedzieć...?... żeby było przygotowane, bardzo chcę tu mieć dobrego psa. – Nie mam czasu pisać do was wszystkich, ale...?... oprócz moich obowiązków mam trzy języki do nauczenia się, a poradziłem sobie tylko z trudnościami w ...? ... – Zamierzam napisać do pana Sands ...?... aby potraçał 15

funtów rocznie, dopóki nie będzie dalszych instrukcji, musisz mi to pokazać, pozdrowienia dla Effie i Ciotki Mary wierz mi moja Droga Mary twój Kochający Brat
Alex Cochran

Tekst na zewnętrznej części:

Jeśli jesteś w Parton (?), przekaż wyrazy szacunku Paniom, jeśli w Milne Gr... to samo.

Przekaz wyrazy szacunku dla pana Sands, a ja będę zobowiązany jeśli potrąci mi 15 funtów co roku kwartalnie z moich stu poczynając od początku następnego roku. Alex Cochran.

Otrzymałem twój list przez ambasadora, ale nie mogę tego wysłać tą samą drogą ponieważ nie znam ambasadora – myślę, że to wystarczy dla pana Sands, jeśli nie napisz mi w następnym – przyślij mi jakieś rzeczy z Anglii, nieważne co to będzie, wszystko się tu przyda, tu nic nie ma, nawet za pieniądze – wyjeżdżam właśnie z Kapitanem aby spotkać się z dowódcą szwadronu wracającym z Węgier – Mój adres to

Kadet ...?...

Wilhelm Husaren

Oberst 1er Esquadron

Brzesko Gallicia

Tłumaczenie: Anna Damasiewicz

www.brzesko.ws